

Asiaa ja asennekasvatusta

Elina Ahola

Monikielisyys on nykyisin osa jo hyvin monien suomalaisten arkea. Olen asunut, opiskellut ja työskennellyt sekä Suomessa että ulkomailla monikielisisissä ja -kulttuurissa yhteisöissä. Tämänhetkisessä työyhteisössäni puhutaan jatkuvasti vähintään viittä eri kieltä (ja jos mukaan lasketaan opiskelijoiden äidinkielet, nousee kielten lukumäärä noin 20:een), tosin työyhteisön yhteisenä kielenä on suomi. Olen opettanut suomea vieraana kielenä vuodesta 2006 yliopistossa sekä vasta-alkajille että edistyneemmille suomenoppijoille.

On ollut mielenkiintoista kuunnella Monikielisyys yhteiskunnassa -opintokokonaisuuden luentoja, jotka käsittelevät aihetta useista eri näkökulmista. Opintokokonaisuus tuo kiinnostavalla tavalla tieteen lähelle tätä arkista ilmiötä. Samalla kun asioista oppii jotakin teoreettisemmalla tasolla, voi hyvin peilata omia kokemuksiaan käsiteltyihin teemoihin. Toisaalta on myös hyvä muistaa luentojen yhteydessä käydyissä keskusteluissakin esiin noussut fakta, että omat monipuolisetkaan kokemukset eivät anna täyttä kuvaa monikielisydestä ilmiönä.

Opintokokonaisuus voisi hyvin toimia myös asennekasvatuksen välineenä, tosin luentoja kuuntelemaan päätyneet ovat useimmiten jo muutekin monikielisyteen positiivisesti suhtautuvia ihmisiä. Asennekasvatuksen kannalta on kuitenkin erityisen hyvä, että luennoilla ja tentittävässä kirjallisuudessa on puhuttu monikielisydestä myös historiallisesta näkökulmasta. Monikielisyys ei siis Suomessakaan ole mikään uusi 2000-luvun ilmiö!

Asennekasvatukselle olisikin jatkuvasti tarvetta suomalaisessa yhteiskunnassa. Loputon pakkoruotsikeskustelu, jota luennoillakin on sivuttu, saa jatkuvasti uusia ulottuvuuksia. Samoin oivallus siitä, että monikielisyys on rikkautta, olisi tarpeen ainakin niille Opettaja-lehden (8–9/2011) kyselyyn* vastanneille opettajille, jotka haluaisivat maahanmuuttajakiintiöt kouluihin.

Asenteisiin liittyy myös kysymys, jota pohdin luentojen ja tämän kirjoitusprosessin aikana. Jostakin syystä en missään nimessä olisi halunnut sanoa, että työskentelen monikielisisessä työyhteisössä. Yhtäältä ajattelin, että työyhteisömme käyttökieli on lukuisista äidinkielistä huolimatta yleensä suomi, ja toisaalta ajattelin meidän kaikkien kuuluvan samaan suureen suomalais-ugrilaiseen kieliperheeseen. Asiaa enemmän pohdittuani totesin, että en halunnut korostaa oman työyhteisöni monikielisyyttä, koska monikielinen työyhteisö kuulosti minusta jossain määrin negatiiviselta ilmaukselta. Kuitenkin tiedän varsin hyvin omien kokemusteni kautta, ettei monikielisyys automaattisesti tarkoita samaa kuin moniongelmaisuus. Valitettavan usein nämä kaksi asiaa yhdistetään toisiinsa.

FM Elina Aholaon Suomen ja suomalais-ugrilaisen kielentutkimuksen jatko-opiskelija Kieli- ja käännöstieteiden laitoksella Turun yliopistossa. Tekeillä oleva väitöstutkimus käsittelee marin kieltä, joka on puhuma-alueillaan vähemmistökielen asemassa ja jonka puhuma-alueet ovat monikielisiä (mari, venäjä ja muut Volgan alueella puhuttavat suomalais-ugrilaiset ja turkkilaiset kielet).

*Kyselyyn perustuva artikkeli on luettavissa osoitteessa
http://www.opettaja.fi/portal/page?_pageid=95,82089&_dad=portal&_schema=PORTAL&key=157580